

FOR INDEPENDENCE POUR L'INDEPENDANCE

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ

1947

ВА

САМОСТІЙНІСТЬ

ЧЕРВЕНЬ 1947

oooooooooooooooo

Е Л Ъ

О Л Е Г К А Н Д И Б А

(Народився 8.УІ.1907 р. в Житомирі, помер 9.УІ.1944 р. в конц-
таборі Саксенгаузен).

Олега Кандибу знаємо, як талановитого археолога і поета, трохи - як публіциста, але для ширшого українського середовища задіається, по суті, до сьогодні мало знаним одно з найсильніших і zarazom най-яскравіших явищ українського світу: **О л е г К а н д и б а - р е-в о л ю ц і о н е р.**

І навіть тепер, хоч минуло вже три роки з дня, коли прийняв він свій мученицький вінець, охопити все його творче діло ще годі. Тим більше, що це діло ще живе безпосередньо в біжучій практиці всього революційного середовища. Олег Кандиба - хоч фізично знищений - і сьогодні живе серед нас і в нас, як стимул і дороговказ. Його потужний дух далеко, певне, переріс тих 37 літ, в які було замкнене його фізичне існування, і простяг в Україну вічну, де то, - Україну і сьогоднішню й завтрашню.

37 літ ніяк не можуть
їнське при тому, серце, що
викупити з полону неладу
і прожектором у майбутнє.

Бо все свідчило у Оле́га Кандиби про нього ж самого, як про н о-
в и й, в и щ и й т и п у к р а ї н ц я, як про блискучу синтезу
древньої і заразом пічно молоді, грядучої української раси: старо-
руського дружинника і нової людини - очікуваної так прихотливо і
Шевченком, і Хвильовим, і самим Олесьюком - величкого героя, втілен-
ня мужності, чистоти і непохитності. Це Новий ступінь українського
чоловіка, що стає для інших мірилом і зразком.

+ + +

О л е г К а н д и б а - як поет, О. О л ь ж и ч - бачить дале-
кі обрії океанів і мряковину тисячоліть. Сліт і кожне його явище
перетоплює в горнілі свого духа й дає нове.

Первісну носталгію за загнаним золотим віком поступово заступає сліпуча візія грядучого віку героїв - У к р а ї н с ь к о ї Доби. Перші вірші - чіткого закреслення й прозорого образу, але об'єктивного, жематично, світу - міняються в поезію свого власного національного ставання. Після першої збірки "Рімь", приходить збірка "Вечі". Камінь виростає в цитаделю.

Це вже не передчуття нової доби, а пряме виявлення її в слові - не "просто патріотична поезія", а поезія націоналістична - свого роду прямий чин української націоналістичної революції. Поетичний символ тут перестає бути звичайним символом, а стає сам ніби безпосередньою функціонуючою силою в життєвому процесі. Слово і думка досягають тут класичної чистоти й зрігнованості, як гасло, наказ, закон.

Поет говорить, як Реформатор:

"О, вірте, всі мури земного падають,
Як серце обернеш у сурму.

М. Б.

СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНСТВА
ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ

Від 1929 року в Україні більшовики почали запроваджувати суцільну колективізацію, і на 10 березня 1930 року, за допомогою НКВД, було колективізовано по всій Україні 72 відсотки господарств. У зв'язку з колективізацією відбувалися в окремих селах повстання, про які майже зовсім не згадувалося. Тюрми були переповнені селянами. Багато селян у цей період було фізично знищено. А село українське в той час було залишене на власні сили, без провідників, і тільки тому тоді не дійшло до знищення совєтської системи.

Большевицький деспотизм пристосовується до всяких обставин, і 2-го березня 1930 року, в час лютування найбільш розгнужданого терору, несподівано для всіх у совєтській пресі з'являється провокаційний лист найголовнішого ката селянства - Сталіна, під наголовком: "Головокружение от успехов". В цьому огидному з усякого погляду листі Сталін наслідки терору в час переведення колективізації перекладає з центру совєтської влади на периферію. Це периферія, мовляв, винна, що так знущаються над "бідним" селянством...

Гидко було читати, як високопоставлений кат, напившись людської крові до очманіння, починає преливати крокодильчі сльози над долею ним же мученої жертви. Тоді ж був оголошений так званий сталінський артільний колгоспний статут, згідно з яким селянинові давалося деякі полегшення в рямцях колгоспу. Колгоспник міг мати свою садибу, з невеличкою площею землі (залежно від району - від 0,10 до 1,5 га), дозволялось селянинові мати одну корову, курей. Дозволену цим статутом площу землі для індивідуального користування було зменшено в 1939 році до 0,10 - 0,25 га.

Після того провокаційного сталінового листа деякі селяни повірили в непомилність комуністичної партії, бо, мовляв, усе лихо накоїли на низах активісти... Такі легковіри, спираючись на провокаційний лист самого Сталіна, почали виходити з колгоспів і розбирати свою землю, за що дуже скоро заплатили своїм і своїх дітей життям.

Отже, більшовики відійшли ніби на завчасно приготівлені позиції, відмовившись в колективізації від комуни, бо комуна, мовляв, виконала свою історичну (яку? М.Б.) роль і перейшли на форму колгоспу - сільсько-господарську артіль. Село зраділо, бо сам же Сталін писав у згаданому вже підлому, провокаційному листі про добровільність вступу до колгоспу. Чекісти принишкли і тимчасово припинився лютий терор. Але спокій цей був тільки назовні, бо в дійсності агенти тодішнього НКВД - явні і таємні, що звалися "сексотами", тихцем і далі провадили свою кайнову роботу.

Щоб виявити на селі активний антисовєтський елемент, НКВД доводилося, звичайно, організовувати провокаційні змови. В даному випадку головну провокацію влаштував сам Сталін, і НКВД успішно перевело свою роботу на міцях по "генеральній лінії". Виявлено "ворогів народу і совєтської влади". І потяглися з України на заслання - на північ-

Я.С. СВЯТОСЛАВСЬКИЙ

ДО СТАНОВИЩА НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ

Залізну завісу китайського муру советського блоку проривають в останній час відомості, які вказують на те, що на українських землях, а зокрема - на західних окраїнах українських земель - відбуваються важливі події. Польська, советська та чеська преса повідомляють про спільну акцію Польщі, Чехії та СРСР проти "партизанських груп українських націоналістів", називаючи їх іменами "фашистів", "банд" і т.п.

Ці повідомлення викликають найрізноманітніші коментарі за кордоном - як серед чужинців, так і серед українців. Наприклад, агенція "Асошіейтед Прес" подала була повідомлення, що Польща, СРСР та Чехословаччина склали між собою договір, звернутий проти партизанських груп українських націоналістів, до оперують, передусім, у південно-східній Польщі. Цей договір має на меті боротьбу з тими партизанськими групами. "Денс-Рейтер", на підставі відомостей з польських офіційних джерел, подає, що польські військові та поліційні з'єднання вже вступили в бій проти українських націоналістів, до яких включені члени колишніх частин німецьких СС, члени армії російського генерала Власова, а також члени мадярських та сербських організацій. З того часу польські соціалістично-комуністичні газети подають безперервні репортажі про неугавну боротьбу з українськими партизанами.

На підставі чужих та власних відомостей, можна без сумніву ствердити, що Карпати на протязі всієї етнічної української території, а зокрема - на захід від Турки - перемінилися на терен облав та місцевих боїв.

Хто ж це ті "українські націоналісти", ті "фашисти", "банди" і т.п., про яких говориться в чужинецькій пресі? Проти кого борються "три союзи"? Це - героїчні партизанські українські частини. Від випадкових банд, які виникли в наслідок масової дезерції червоноармійців під кінець другої світової війни, від людей, що службу в "доблестній" армії переміняли на грабунки, з решток німецьких та власівських частин, які опинились відрізними на східних теренах, уже давно й сліду не залишилося. Вони не були підготовлені до умов важкої партизанської боротьби, і не було в них потрібні ідейності та жертвеності. І вони розбрелися на всі боки світу, користуючися з усяких амністій та змоги виїхати на працю в глибину СРСР. Час прерідав також і масову українську партизанку, що виникла на українських землях за період німецької окупації. У лісі залишилися не випадкові люди, не ті, що шукають пригоди чи кар'єри, а справжні Лидарі, оборонці своєї землі, борці за потоптану свободу. У лісі залишився найбільше ідейний, загартований та політично вироблений елемент Української Повстанської Армії (УПА), яка з великих з'єднань перемінилась на малі легкі загони, фанатичних відділів ОУН, клітин Української Народної і Революційної Армії (УНРА) та блискавичні ланки Оборони України. Залишилися ті, які на своїх плечах винесли весь тягар протинімецької партизанської боротьби на українських тере-

XX

І ЦК. ВКП(б) дає сигнал для знищення таких книжок, як "Короткий курс історії України", "Нарис історії української літератури", що дійшли наглядом Академії Наук УРСР в роки 1941-45, та інших праць, виданих українськими видавництвами". Горять на кострищах українські книжки, видані українськими письменниками, вірними дотепер большевицькій партії, і підготовляються нові акти обвинувачень проти українських науковців і письменників.

Так за галасом про боротьбу проти українських партизан, проти медарських та власівських частин, що має привертати увагу світу, іде большевицька Москва на тотальне знищення українського народу, на здійснення клича: "Україна без українців"!

+ +
+

Черговий раз Захід байдуже дивиться на те, що діється на українських землях. Український народ залишений сам, на власні сили, без будьякої допомоги ззовні.

Наївні люди й політики Заходу приглядаються наївно до трагічної епопеї Українського народу, що розгортається на їхніх очах. Але чи знають вони про те, що сьогодні відбувається біл не тільки за "бути чи не бути" українському теренові, а що відбувається перша баталія за політично-духове обличчя завітрянського світу? Чи знають вони, що червоний імперіалізм, винищуючи український народ, нищить запору, що перешкоджає його наступові на Захід?

Боротьба московського імперіалізму проти українських партизан, проти українського селянства, проти української релігії та культури, масове винищування українців - це явище не ізольоване від інших подій, які зараз відбуваються за залізною завісою. А на величезних просторах советського блоку іде тотальна підготовка до третьої світової війни чи світової революції. І приготування провадяться різними можливими шляхами, за допомогою різних засобів та в різних напрямках.

Насамперед, сам СССР перетворюється в арсенал зброї. Для воєнних потреб працює коло 20 мільйонів людей, по всіма плянами - для війни. Ні поставлених їм завдань, ні їхніх досягнень ніде не публікується. І вся робота їхня зветься довірочно "позапляновом". В порівнянні з нею відходять на дальший план усі життєві потреби цивільного населення.

Кузні і склади воєнного матеріалу розкинуті на теренах Уралу та Сибіру. Туди відпливають усе нові й нові маси засуджених на каторжні роботи білі невірники двадцятого століття, які живуть там під суворим наглядом НКГБ.

Советська армія, до якої останнім часом змобілізовано два рідники, перебуває в безперестанних маневрах, на яких зокрема брять участь методи скоро наступу. Хоч яким дивним це може здаватися на перший погляд, коли взяти на увагу важке економічне становище в СССР, все ж лишається фактом, що саме під кутом наступу ведеться перевиклад советської армії.

Частина воєнного матеріалу стараються большевики розмістити на лінії Карпат, де в різних місцях, далеко від людського ока, відбуваються рівночасно досліди над ракетними бомбами.

чеський народи. У цьому напрямі йде й визвольна боротьба українських повстанців.

Як виходить із вище цитованих репортажів, українські визвольні сили шукають зв'язків із польськими національними силами, щоб спільно провадити боротьбу проти спільного ворога. Це повинні мати на увазі й польські та чеські національні сили в Краї й на еміграції.

Москва робить чужими руками власну злочинну політику. Цим вона щадить з одного боку, свої власні сили, а з другого боку чамгається розбивати єдиний національний фронт поневолених народів. Тому поневолені Москвою народи мусять відкрити цю облудну гру Кремля й ще більше об'єднатися в спільний фронт боротьби за своє святе право на вільне життя.

Героїчна драма українського народу є драмою всіх інших народів, які опинилися під московсько-більшевицьким ярмом. Український народ кривавиться в нерівній боротьбі проти лютого окупанта, він жертвує своїх найкращих синів і дочок, він перебрав на себе основний тягар визвольної боротьби, і його перемога або поразка - це перемога або поразка не тільки України, а й Польщі та Чехословаччини, Білорусі й балтійський народів, одним словом - усіх тих народів, що хочуть визволитися від московського панування і стати господарями у власній хаті. Під цим знаком ведеться кривава боротьба на Сході Європи. Цією боротьбою повинні б зацікавитись усі культурні народи позасоветського світу, бо на кістках України зможе вродитися в недалекому майбутньому найжорстокіша тиранія, яку тільки переживав колись світ.

Україна, як уже не раз в історії, підняла зброю не тільки в обороні власної свободи, а й в обороні свободолюбних народів світу проти тиранії й невилічності. Тому вона має право жадати допомоги від усіх тих, для кого свобода, право й справедливість - не порожні слова.

ДОГОВІР ТРЬОХ ДЕРЖАВ: ССРС, ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ І ПОЛЬЩІ
ПРО СПІЛЬНЕ ПОВОРЮВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПАРТИЗАН - НОВИЙ ДОКУМЕНТ СТАЛІНСЬКОГО ЗЛОЧИНУ ПРОТИ СВОБОДОЛЮБИВОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Спільні акції ССРС, Чехословаччини і Польщі проти українських повстанців - заперечення большевицької пропаганди "пошани прав і суверенності" малих народів.

ПОНЕВОЛЕНІ БОЛЬШЕВИКАМИ НАРОДИ! ОДНОСТАЙНО ПРОТЕСТУЙМО ПРОТИ ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ!

вів на північ.

Це був початок, від якого тягнеться червона нитка зради, насильства та розбою. В той час, як за Хмельницького український нарід кривавився в боротьбі з Польщею, Москва спокійно очікує, поки "єдиновірні" українці виснажаться, щоб легше було їх зв'язати кабальною умовою про приєднання до московського царства. Цар Олексій Михайлович обіцяв Хмельницькому "боронити православний рід" від польської неволі, але дуже скоро зрадив переяславську угоду, пішовши на мірову умову з поляками всупереч життєвим інтересам України, а 1667 року андрусівським договором Москва та Польща розшматували живе тіло України: цар віддав Польщі Правобережжя, залишивши собі лівий берег Дніпра. А згодом московські сатрапи вогнем та мечем розправлялися з українськими народними масами, що захищали своє право на вільне та гідне життя. За часів великого українського гетьмана Івана Мазепи, в 1709 році, на наказ Петра I, московські солдати розпинали полонених українських повстанців на хрестах, четвертували, колесували...

На Україну, що вже в 17 столітті була народовладною республікою, московські деспоти принесли кріпацтво. Вони жорстоко знищили індивідуальну свободу, запровадили право батога та насильства, завели соціальний гніт та визиск.

Україну, що протягом середньовіччя була однією з найкультурніших країн Європи, московські загарбники всіма силами припиняли в культурному розвитку, щоб згодом заборонити навіть вживання в літературі української мови. Вони всіма силами нищили все, що мало яке-небудь відношення до української державности, що стояло на захисті прав, культури і вільного, ні від кого незалежного, життя українського народу.

Обманом, підступом, підкупством та терором удалося московським імперіялістам поневолити Україну і загнати в найбільші злидні та темному український нарід.

Багато зусиль докладено до того, щоб українці забули, "чиїх батьків" вони діти, "ким, за що закуті", щоб забули свою історію і втратили бажання жити вільним людським життям. Але український нарід витримав переможно найгірші лихоліття.

Револуція 1917 року піднесла могутню хвилю українського національно-визвольного руху. 7 березня 1917 року створився в Києві з представників різних українських організацій перший український народний парламент - Українська Центральна Рада, на чолі з професором М. Грушевським.

Стихійні народні демонстрації, що підносили гасла національного самовизначення і висловлювали довір'я Центральній Раді, відбувалися по всій Україні і свідчили про те, що український нарід сам хоче бути господарем на своїй землі та визволитися від соціального гнету, що був принесений на чужих багнетах. Сотні тисяч українців у російській армії на фронті та в запллі реорганізувалися в українські військові з'єднання. Український Військогий З'їзд, що відбувався в Києві 2 листопада 1917 року, і що представляв більше, як мільон українських воєнків, був перейнятий самостійницькими настроями.

Український нарід власними руками став творити своє суспільно-державне життя. 7 листопада 1917 року третім універсалом Централь-

XX

ної Ради проголошено Українську Народню Республіку. Центральна Рада скасувала поміщицьке та нетрудове землеволодіння, декретувала перехід землі у власність селянства без викупу, ухвалила восьмигодинний робочий день. Третім універсалом Центральної Ради забезпечувалася свобода слова, друку, віри, зібрань, союзів, страйків, неторкальність особи та житла, право національних меншин на розвиток національних культур. Центральна Рада, цілим рядом своїх законодавчих актів, виявила себе, як виразник та захистник інтересів трудящих верств України.

Під кінець 1917 року Центральна Рада на всіх українських теренах, в межах колишньої Російської імперії, була виразним державним осередком, і це схилило Англію та Францію визнати Українську Народню Республіку. Згодом на шлях визнання стали Німеччина, Туреччина, Австрія та Болгарія.

Проти української народовладної держави виступили більшовики. Захрипши владу на терені колишніх російських земель найбільше радикальними гаслами, більшовицька верхівка дуже скоро виявила, що вона ніяк не думає здійснити свої обіцянки, та що вона стає в строкатій більшовицькій формі вірним та послідовним перемцем традицій московської імперіалістичної влади.

Перед обличчям більшовицького походу на Україну Центральна Рада дня 22 січня 1918 року четвертим універсалом проголосила остаточне відокремлення України від Москви:

"Від нині Українська Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу".
"З усіма сусідніми державами, а саме: - Росією, Польщею, Австрією, Румунією, Туреччиною та іншими ми бажаємо жити в злагоді і приязні, але ніяка з них не може вмішуватися в життя самостійної Української Республіки".

Найбільшим святом Української Національної Революції було 22 січня 1919 року, коли на Софійському майдані в Києві проголошено з'єднання Західних Українських Земель із Наддніпрянщиною в одну Самостійну Соборну Українську Державу.

Україна в боротьбі за свою самостійність мала проти себе одночасно кілька фронтів: більшовицький, біломосковських імперіалістів, польський і румунський. Проти трудящих України піднялися черговий раз загарибницькі прошарки сусідніх народів, при чому головний удар завдали Україні більшовики. Більшовикам удалося, вкупі з польськими й румунськими панамі, вкупі з білогвардійцями реакційними, подолати рійська самостійної України, адалося ще раз на якийсь час закріпити український нарід.

Затихла українська зброя на полях боїв, і боротьба перенеслася в підземелля. Ясні картини вільного життя в своїй державі глибоко вкарбувалися в свідомість, у почування, прямо в кість і кров населення України, бо Самостійна Соборна Україна - це було: свободний труд і свободне користування його плодами.

Рівність перед законом, без різниці релігії, раси, походження, освіти чи майна. Закон той був створений представниками народу для захисту й оборони народніх прав.

Свобода одиниці оформити своє життя виключно за своїми бажаннями, не вводячи інтересам других одиниць, суспільності, нації.

XX

Рівне право: кожному вільно учитися, в довільному напрямі розвиватися й рости в ім'я народнього блага.

Врешті це був мир без кровожадних світових імперіалістичних зосн між народами. Кожна нація у своїй державі, коли не стане імперіалістичних великанів, що намагаються загарбати землі інших народів, могла би захити вільним і щасливим життям.

Отже, Самостійна Соборна Україна - це буйний розквіт культури та небувале піднесення індивідуального й соціального побуту громадян. І тому завжди були люди, що за неї йшли на боротьбу, на переслідування, на смерть. Бо за такі вертості будуть змагатися завжди на-кращі й найперевовіші одиниці й цілі верстви.

А що прдніс большевизм?

Із лжегасел, якими так воував большевизм, не залишилося нічого. Зате є гніт, стократ гірший від того, що його творив цар із своєю дворянсько-капіталістичною верхівкою. Після 28 років страждань і нелюдських зусиль, величезні простори, найбагатші під сонцем землі потопають у безпросвітній нужді. Хто з нас не бачить тих соток тисяч людей - обідраних, з ногами, загинутими танчір'ям, як вони товпляться по вузлових станціях Києва, Полтави, Синельникова, Знаменки, Здолбунова в пошукванні хліба?

На найкращих, найплодочіших землях сотнями й тисячами верст мандрують трудячі, яких опини не розгинаються від праці, за кількома фунтами хліба! Гляньте на ті сірі обличчя й у них побачите, що таке большевики!

А робітники в чорних надрах землі, в курних заводах і фабриках, на будівництвах! Рекорди давайте! - кричить, домагається від них партія, домагається добре оплачувані агенти червоної верхівки. І змученими руками виголджені робітники, загнані агітацією в сліпу вулицю, з картиною голодаючої сім'ї перед очима, рвуть вугільні скали, витаскують із надрів землі мільйони тон руди, валять ліси на далекій Півночі і... гинуть.

Будують, та не для себе! Будують для советської буржуазії!

Хто їх не знає - отих добре одягнених, ситих, нахабних "совбурів", що розпихаються в трамваях і тролейбусах, що їздять м'якими вагонами швидких потягів та вигідно в прекрасних автомашинах?! Гляньте на їхніх жінок - пижених і плеканих, зодягнених в дорогі строї, з яких скапує робітнича кров і піт, як вони розкішно займають перші місця в театрах, операх і кінах. Оце вам большевизм!

А інтелігенти, письменники й журналісти, яким партія дає наказ писати "життя стало краще, життя стало веселіше!" А коли котрий з них заговорить, покаже, що діється, як карається народ, такого негайно опльовують та ліквідують.

Але цього замало для совбурів. Їм хочеться династичного панування. Їм хочеться блага й розкоші: нетрудового паразитного життя залишити назавжди для себе й для своїх нащадків. І вони не допускають до себе низових елементів, вони з погордою дивляться на нарід, хоч декламують на мітингах і парадах інакше.

І тому ми проти большевизму. І тому ми стаємо в ряди активних борців за Самостійну Соборну Україну, за таку Україну, що знищить раз назавжди національний гніт та соціальний визиск. І тому ми йдемо

ЗИНАІДА КОВАЛЬ

ЧИ ЩОСЬ ЗМІНИЛОСЯ? ---

(З приводу комунікату Проводу Закордонних Частин ОУН (СБ).

У нашій редакції вже кілька тижнів лежить "Комунікат Закордонних Частин ОУН" (Степана Бандери). Ми до нього досі не займали ставища, бо думали, що він є тією ластівкою, від якої бандерівське середовище відкриє нову лінію своєї політики. Зокрема, хотілося думати, що ця політична група виправить свої помилки щодо справ консолідації на еміграційному відтинку, де її ставлення спричинилося до дво-поділу українського життя. На це вказували відруки здорових частин бандерівських низів, існуючої опозиції вгорі, а що найважливіше - добро визвольної справи в момент, коли все українство на землях опинилося перед жорстоким наступом большевицького окупанта.

Ми хотіли вірити в добру волю бандерівського середовища - завернути від дотерерішніх помилок, хоч його дотеперішня практика та сам комунікат давали для цього мало підстав.

Комунікат Закордонних Частин ОУН (СБ) з березня 1947 року не був ні своїм змістом, ні своєю формою політичним "вірусом" організації, яка до глибини перевірила себе, яка провела свій іспит совісти і готова була би стати на новий, здоровий шлях. Це не була заповідь про уступки на користь здорового елемента бандерівської організації, на користь українських потреб як в краю, так і на еміграції. Це була тільки заява, яка своєю софізматикою мала ті сили приспати й приспати українську публічну опінію.

У згаданому комунікаті врахав вже повичеркування чорнильними плямами деяких місць, що вказує на якісь "нецензурні місця", які були в першій редакції. В тексті, побіч старих фраз, як "наказом сучасної доби" (про яку добу йде мова?) і галасливої бомбастики, є такі нелогічні місця, як "обороняти та дбати про збереження доброго політично-морального стану репутації (?) української еміграції..." (стор. 4, точка 3), "Спрямовуючи головну свою увагу та енергію на найважливішу визвольно-політичну роботу - у зв'язку з краєвою боротьбою - на поборювання большевицьких акцій (невже ж "найважливіша визвольно-політична робота" у зв'язку з краєвою боротьбою полягає в поборюванні большевицьких акцій закордоном? - прим. наша) та на зовнішньо-політичну самостійницьку" (в програмі бандерівського середовища лежить вести свої акції ізольовано від інших українських політичних груп, отже, пощо тоді писати про консолідацію українських сил??!) і т.д.

Комунікат, потопаючи у морі фраз, не дає засадничого уявлення про стратегічну лінію революційної боротьби бандерівської організації. Наприклад, у точці 1, стор. 2 говориться про те, що ОУН (СБ) (прим. наша) стоїть у нерозривному зв'язку з УПА, у безпосередній революційній боротьбі проти московсько-большевицького ворога, зосереджуючи на цю боротьбу всі свої сили та увагу". Таке твердження викликає враження, що бандерівська організація не звертає уваги на інші форми боротьби, а зосереджує та зупирає всі свої сили в одній формі боротьби, а саме - партизанській. Коли таке твердження є срядоме, то воно означає, що бандерівське середовище буде придержуватися й надалі так-

XX

приступили до координаційної акції, робиться закид, що ЗЧ ОУН (СБ) "зустрілися з боку українських еміграційних політичних угруповань з повним нехтуванням цієї, одиноко правильної і реальної в сучасний період, боротьби українського народу, визвольної концепції та з виразними тенденціями звести цілість української визвольної проблематики до вузько-партійних емігрантських розгрівок" (розд. 4, стор. 6). Отже, іншими словами говориться про опортунізм усіх інших політичних груп поза Закордонними частинами ОУН (СБ), які одиноко "борються", одиноко мають "правильну концепцію" і т.п.

Пригадавши всім іншим політичним групам про їх опортунізм, вказавши, що вони не є самостійницькими, бо не погоджуються з бандерівським розумінням "боротьби", Провід Закордонних Частин ОУН (СБ) "закликає всі самостійницькі політичні угруповання на еміграції стати на позиції єдиного визвольного фронту в рядах самостійницької державницької формації, дати повну підтримку закордонному представництву УГВР та взяти активну участь у його роботі". Платформа УГВР дає змогу всім українським політичним угрупованням і середовищам, через участь їхніх представників, співдіяти в керівних функціях ЗП УГВР і включатися в один визвольний фронт боротьби українського народу". Виникає питання - до кого звернутий заклик цей, коли всі інші політичні групи "намагаються обминути Визвольну Боротьбу, а на те місце висунути другорядні питання, та бавити ними український політичний світ на чужині?" Невже ж сам факт приступлення до УГВР є далі тим цілішим бальзамом, який виліковує від опортунізму? Отже - старі твердження С.А.Сірого.

Закордонні Частини ОУН (СБ), що закидають Українському Координаційному Комітетові, що він старається "перед українським суспільством і стороннім світом зайняти позицію об'єднуючого репрезентативного політичного твору", борються фактично з таким шумом не за правильну постановку визвольної боротьби в Краю та на еміграції, а за звичайну репрезентачину. Бо що ж то є Закордонне Представництво УГВР? Відповідь на це дає сторінка 5, точка 3. Там говориться: "Закордонне Представництво УГВР - це найвищий державно-політичний чинник закордоном. Крім зовнішньо-політичної діяльності і репрезентації державницьких змагань України перед зовнішнім світом, закордонне представництво УГВР, як понадпартійний чинник, має завдання очолювати, регулювати і нормувати ціле внутрішнє життя української еміграції". Отже, немає ні слова про боротьбу в Краю, а з рядків промовляє емігрантщина і велике бажання репрезентувати.

Звідки впливають ті повновласті, які Закордонні Частини ОУН (СБ) переливають на Закордонне Представництво УГВР?

Закордонні частини ОУН (СБ) зробили з Закордонного Представництва УГВР "найвищий український державно-політичний чинник закордоном". Отже, з цього виходить, що є два найвищі державно-політичні чинники, з яких один є в Краю, а другий - закордоном. І в тексті про зв'язок між ними зовсім нічого не говориться. І не випадково. До голосу людей, які стоять в затяжній красній боротьбі ні Закордонні Частини, ні Зовнішнє Представництво УГВР ніяк не прислухаються і їх консолідаційні міркування саботується.

Найсильніший аргумент, який Зовнішні Частини ОУН (СБ), на доказ прва на репрезентачину Зовнішнього Представництва УГВР - це

ПІД СОНЦЕМ СТАЛІНСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ ~~~~~

НОТАТКИ ОЧЕВИДЦЯ

(Кр.). До кінця 1946 р. на Західніх Українських Землях існували індивідуальні господарства, і з боку влади не було ніяких розпоряджень щодо зміни того стану. Селяни платили призначений контингент — пересічно 300 клгр. збіжжя з одного гектара і засівали свою землю. Вільно було засівну площу збільшити з поміщицьких, церковних або з покинутих селянських господарств і за це малося платити від одного посіву 40 клгр. м'яса з гектара, а до того грошовий податок. Навчене досвідом село, не дуже поспішало ті ґрунти засівати, бо знало, що за основним податком придуть різні додатки, а тому більшість ґрунтів лежала облоґом. А до того бракувало ще й тяглової сили. В переважній більшості мають господарі по одному коню й по одній корові та не виказують охоти більше й заводити. Причина в тому, що кожний господар, залежно від того, скільки він має коней, одержує дні шарварку — вивозити дерево з лісу до тартаків або до залізничних станцій. А тому, що ті роботи тягнуться безперервно, і для заможніших вони більші, селянство й не хоче відробляти постійної панщини і воліє, щоб його вважали біднішим. До того, через брак матеріалів, немає можливості направляти вози і взагалі сільсько-господарський реманент.

З приходом 1947-го року цей стан почав змінитися. По селах з'явилися партійні агітатори із збройними відділами НКВД і почали агітувати за "добровільний" впис до колгоспів. Скликувані ними для цього зібрання часом тривали безперервно цілу добу і не давали ніяких наслідків. Селяни не подавалися, хоч і погрожувано НКВД. А вже де не вистарчало сил устояти, колхоз засновано. Дуже часто призначені під колгосп будинки із знесеним реманентом горіли.

Відбудова Краю посувається надзвичайно повільно. До цього часу направлені залізничні тори й урухомлено комунікацію. В менших містах і містечках розчищено лише вулиці, а на повозних згарищах буйно ростуть бур'яни. Поза незначними ремонтами, нових будов не ставлять, а тому по містах страшенний мешканевий голод. По більших містах помітне невелике пожвавлення. Почалася відбудова Тарнополя, сильно війною знищеного, а він має бути обласним центром для області тієї самої назви. Досі уряди цієї області містяться в Чорткові. Для праці над відбудовою вживається німецьких полонених і в'язнів, засуджених на короткі терміни, а крім того, села тієї області мусять давати робітників. У Львові такими ж силами відбудовують двірець, а поза тим інших будівельних робіт не провадиться.

Трохи ліпше представляється будівельна робота по селах. Селяни використали, при зміні влади, переходовий час і навезли з лісів будівельного матеріалу. І хоч вони не в стані, через брак інших потрібних при будіванні матеріалів, побудувати належних забудовань, а все ж забезпечили собі дахи над головами.

Промислові підприємства, що заціліли під час воєнних дій, здебільшого урухомлено, але їхньої продукції на ринку не видно — її вивозять у східньому напрямку. Ремонту частинно знищених підпри-

Бригада Михайла Бровка прославилася на Кубані високою майстерністю у використуванні сільсько-господарської техніки... Але в Краснодарському краю ще мало наслідників прославленої бригади. У виконкомі крайового совету і сільсько-господарському управлінні називають імена Івана Новохатька, Григорія Погожого, Єгора Железнова, Григорія Петренка, Петра Скригленка й інших. Але з чотирьох тисяч тракторних бригад краю виробили в минулому році вище тисячі га на машину дуже мало. Тисячі трактористів, сотні бригад та численні МТС не виконали тоді державних планів робіт і зараз не виконують змінних норм. В МТС та совхозах знають ім'я Михайла Бровка, але не знають методів кращої бригади. Недалеко від постю бригади Бровка, на краю широкого поля колгоспу ім. Чернявського, біля зупиненого трактора виступився Григорій Абалимов. Він без передиски називає ім'я знаменитого бригадира на імення і по батькові. Але коли його питають про методи роботи, що зробили таким славним це ім'я, він хитро посміхається:

"Автори мапи поставили собі завдання дати "просторове оформлення Соборної України, що мало б сягати, скромно кажучи, від Дунайця по Владивосток та обіймати чотири члени так зв. Вільної Спільноти Держав Федеративної Соборної України", а саме - "матірну Україну, Козаччину, Казакстан - Сіру Україну та Зелену Україну на Далекому Сході". А втім, і авторам не вистарчас місця на повний образ такого "просторового оформлення", бо залишається ще Зелена Україна, якій на мапі вже забракло місця. У висліді такого "паперового імперіялізму" шановних авторів, майбутня "чотиричленна Федеративна Соборна Україна" (ВСУ) охоплювала би різні території на просторі 9 мільйонів кв. клм. із 75 мільйоновим населенням".

Ми хочемо звернути увагу на інше видання - цього разу "Українського Океанічного Інституту", який виник, невідомо ким заснований,десь у Франкфурті, бо, як відомо, досі існував, як прибудова до однієї політичної групи, "Український Морський Інститут". Але видно, що слово "морський" не відповідало вже "великим дослідникам" і вони рішили поширити його на океанічний. Пояснення причини цього ми знаходимо у слові "Від Редакції", де сказано, що "Видання Українського Океанічного Інституту становлять логічне завершення попередніх двох серій: Суходолової та Морської. Думки, в них подані, відповідають світоглядowi повітнього українця - великодержавника".

Отже, "Секретаріат Українського Океанічного Інституту" не говорить про те, що погляди, висловлені в книжці, відповідають поглядам якоїсь групи людей чи однієї людини, але хоче інсинувати, що він відповідає поглядам "новітнього українця - великодержавника".

Відкриваючи 5-ту сторінку, розділ 1-й, ви знахедите поділ історії України під кутом цього світогляду. Там сказано: "Перебіг українського відродження в ХХ-му столітті формально складається з трьох послідовних діб: 1. Від 1905 року до 1917 року, 2. Від 1917 до 1939-го та 3. Від 1939 - по сьогоднішній день.

Кожна із згаданих діб витворила і відповідний світогляд, і відповідний, на тодішні обставини, загальне панівний серед відумливих і діяльних верств українського народу, політичний світогляд.

За першої доби ще не можна, власне, говорити про політичний світогляд українського суспільства. Тоді панував переважно підготовчий, загально-національний визвольний світогляд, що перейшов у спадщину з минулого століття.

Друга доба характеризується вже початками державницького світогляду. Він поволі міцнішав та ставав щораз виразнішим у міру розгортання незгасної боротьби за українську державність. Це відбувалося не тільки в самій країні, під ворожою окупацією, а й на еміграції. З часом цей світогляд глибшав, перетворюючися з українського на всеукраїнський.

Нарешті, вже третя доба виразно помічається від 1939 року. В зв'язку з сучасною світовою війною, дозріває та щораз більше поширюється, переважно серед української еліти, так званий ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ВЕЛИКОДЕРЖАВНИЦЬКИЙ СВІТОГЛЯД".

Ми не звертаємо вже уваги на нестислості вислову, але зумасно, що ні один українець, ні навіть чужинець, який знає трохи історію України, не погодиться з тим, що за час від 1905 до 1917 року не можна "говорити про політичний світогляд українського суспіль-

